Váza - erdei forrás panorámaképpel

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	21994
Gyár / műhely:	Zsolnay-gyár (Pécs)
Készítés ideje:	1898 - 1900
Készítés helye:	Pécs
Jelzés:	talpán masszába nyomva: 918 (fazonszám), eozinmázban pontokból álló kör márkajelzés (Á. 3, 3 cm) ZSOLNAY PÉCS öttorony
Anyag:	fehér cserép
Technika:	eosinmázas; korongozott; részben savmaratott magastüzű máz
Méretek:	magasság: 28 cm talpátmérő: 7 cm szájátmérő: 10 cm

A magas, trombitaszerűen formált nyakú, kis gyűrűn álló gömbölyű, alacsony testű formát, email-festésű virágvázákhoz tervezték, 1880 júniusában, Zsolnay Teréz füzetének bejegyzése szerint (Ltsz. JPM 1578-91-1584). E tárgyon erdei táj stilizált, jelképes értelmű képe látható. A sűrű fenyőfák alatt forrás fakad, vize kis patakként fodrozódva érkezik a váza aljához. A látóhatáron sugaras napkorong. Az aranyos, barnás-vörös, kék színezés utal a valóságra, de költői módon átlényegíti. A színváltó foltokat a fényesen csillogó – a savmaratás előtt védőborítással meghúzott – kontúrvonalak és belső rajzolatok tagolják. A Zsolnay gyári 5. Decorkönyvben a 2096. sz. rajz helyén kivágott és beragasztott színes tervlap-részlet található, tervezőre vonatkozó bejegyzés nélkül. Nem zárható ki az a feltételezés, hogy külső tervező munkája ez a dekor, akárcsak a cc. 2700-4200. sz. rajzok közül jó néhány. (A 3099. sz. rajzot közvetlenül a 4000. sz. rajz követi!). Stíluskritikai szempontok alapján a müncheni Vereinigte Werkstätte művészeivel, Hermann Obrist és Wilhelm von Debschitz magániskolájának – Lehr- und Versuchsatelier für angewandte und freie Kunst – alkotóival való stiláris kapcsolat nyilvánvaló. Levéltári kutatások hiányában és az eredeti szignált szecessziós tervrajzok megsemmisülése, elkallódása következtében ma még nem azonosíthatóak a tervezők, mindössze a Pan és a Jugend című folyóiratok, illetve a kortárs kiállítások hatását állapíthatjuk meg. Nem feledhető tény azonban, hogy Sikorski Tádéné Zsolnay Júlia a század utolsó éveiben Münchenben élt, és festészetet tanult, továbbá Zsolnay Vilmos unokáját, Mattyasovszky Lászlót 1903-ban a Debschitz-iskolába íratták be. Friedrich Adler, J. M. Olbrich és Hans Christiansen közvetlen munkakapcsolata a Zsolnay gyárral pedig már bizonyított. A darab fontos adalékot jelent a müncheni művészektől érkező ösztönzések felismeréséhez e közvetlen hatások meggyőző adatokkal egyelőre nem támaszthatók alá.

Irodalom

- Szerk.: Szilágyi András, Horányi Éva: *Szecesszió. A 20. század hajnala. (Az európai iparművészet korszakai.)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1996. - Nr. 9.105. (Csenkey Éva)
- Csenkey Éva: *Zsolnay szecessziós kerámiák*. Helikon Kiadó, Budapest, 1992. - 49. kép
- Csenkey Éva: *A magyar szecesszió kerámiaművészete*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1985. - Nr. 58.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum